

Poskytování služeb osobní asistence pro osoby závislé na péči jiné osoby podle zákona o sociálních službách

19. 10. 2020 10:50

Předmět žádosti:

Žadatel žádal o poskytnutí informací týkajících se poskytování služeb osobní asistence pro osoby závislé na péči jiné osoby podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, v platném znění (dále jen „zákon o sociálních službách“), konkrétně zodpovězení následujících dotazů:

1. Je porušením nějakého zákazu vydaného v gesci odborů KÚ LK či upravujícího jejich činnost, pokud se tyto modelové rodiny dohodnou, že svým potřebným příslušníkům nasmlouvají každému dva asistenty sociální péče, přičemž každý ze dvou nasmlouvaných asistentů sociální péče bude smluvně zavázán starat se o oba potřebné příslušníky, společně pro své potřebné příslušníky pronajmou na nemovitostním trhu pokoj, kde se tyto asistenti budou v péči o ně střídát či spolu v péči kooperovat dle vlastní dohody či dohody se zákonnými zástupci potřebných osob?
2. Je možno již považovat za sociální službu vyžadující registraci situaci, kdy se několik rodin sdruží např. ve spolku nebo i neformálně, v zájmu nejvyšší možné kvality péče o své potřebné příslušníky, tyto své potřebné příslušníky sestěhují ze své vůle do společných prostor, kde v koordinaci s jimi nasmlouvanými asistenty sociální péče zajišťují o tyto své příslušníky (nemyslím potřebné osoby z okruhu mimo tyto rodiny, ale výlučně příslušníky těchto rodin), společnou péči (vaření stravy, úkony hygieny, atd.)?
3. Je nějak interními normami regulované, zda například dvě rodiny ještě kooperovat při péči o své potřebné příslušníky mohou, ale tři již nikoli, kooperovat mohou, ale společné bydlení potřebných příslušníků již možné bez registrace k sociální službě není, případně společné vaření stravy či jakýkoli jiný parametr, případně jak jsou nastaveny a limitovány hranice takové spolupráce či zda tato kooperace bez registrace k sociální službě prostě možná není a společné zajišťování péče o potřebné osoby je vždy registrovanou sociální službou?
4. Je-li nastíněná kooperace při péči, aniž by šlo o registrovanou sociální službu, možná, podléhá tato nějakým regulativům, např. oznámení KÚ LK, technickým či odborným omezením?
5. Jaké jsou aktuálně a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro seniory“ a jaké jsou aktuálně a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro osoby se zdravotním postižením“ a jaké jsou aktuálně a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy se zvláštním režimem“ v Libereckém kraji?

6. Není-li aktuálně či obvykle možné okamžité umístění každého zájemce o poskytnutí sociální pobytové služby v zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro seniory“ anebo „domovy pro osoby se zdravotním postižením“ anebo „domovy se zvláštním režimem“ v Libereckém kraji, jaké jsou obvyklé čekací doby na umístění v takových zařízeních?

Odpověď na žádost:

KÚ LK žadateli v odpovědi na jednotlivé dotazy sdělil následující:

Ad 1) Nejedná se o žádné porušení nějakého zákazu. Nasmlouvaná péče se děje na základě svobodné vůle zúčastněných stran. Smluvní vztah je ošetřen na základě občanského zákoníku a smluvní strany jsou si tedy rovny.

Asistent sociální péče je povinen s osobou, které poskytuje pomoc, písemnou smlouvu o poskytnutí pomoci uzavřít. Náležitostmi smlouvy je označení smluvních stran, rozsah pomoci, místo a čas poskytování pomoci a výše úhrady za pomoc (viz § 83 odst. 3 zákona o sociálních službách). Povinnost uzavření písemné smlouvy je předmětem kontroly využívání příspěvku na péči dle ustanovení § 29 zákona o sociálních službách, přičemž kontrolu provádí místně příslušná krajská pobočka Úřadu práce.

Více viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/asistent-socialni-pece>.

Ad 2) O potřebnou osobu se nemusí nutně starat jen sociální služba, která k tomu získala oprávnění na základě zákona o sociálních službách, ale o osobu se primárně starají rodinní příslušníci a může se postarat i jiná fyzická osoba (asistent sociální péče), která je starší 18 let a je zdravotně způsobilá (viz § 83 zákona o sociálních službách). Poskytuje-li osobě pomoc asistent sociální péče, nevyžaduje se registrace podle § 79 zákona o sociálních službách. Blíže k tomuto institutu viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/asistent-socialni-pece>.

Pokud by však bylo registrujícím orgánem (tj. příslušným krajským úřadem) zjištěno, že činnosti vykazují znaky sociální služby, a ta je poskytována bez příslušného oprávnění, dopouští se subjekt přestupku (viz § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách) a hrozí mu vysoká pokuta, až do výše 2.000.000 Kč.

Ad 3) Toto není ošetřeno interní normou, více k dotazu odpověď na otázku č. 2.

Ad 4) Oznamovací povinnost u asistenta sociální péče se použije ve vztahu k přiznanému příspěvku na péči. O přiznání příspěvku na péči rozhoduje kontaktní pracoviště krajské pobočky Úřadu práce, která je určena dle místa trvalého pobytu žadatele o příspěvek.

KÚ LK coby registrující orgán sociálních služeb prošetřuje pouze podněty o poskytování sociální služby bez oprávnění. Pokud je zjištěno, že je služba poskytována bez příslušného oprávnění, dopouští se subjekt přestupku (§ 107 odst. 1, zákona o sociálních službách) a hrozí mu vysoká pokuta, až do výše 2.000.000 Kč.

Ad 5) Aktuálně jsou volné ubytovací kapacity ve třech pobytových zařízeních sociální péče v úhrnu do cca 50 lůžek. Stav se však průběžně mění. O umístění do zařízení rozhodují konkrétní

poskytovatelé sociálních služeb na základě provedeného odborného sociálního šetření. Poskytovatele sociálních služeb KÚ LK metodicky vede, jak má vypadat např. jednání se zájemcem o sociální službu, více viz Metodika kraje:

<https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/oddeleni-rozvoje-a-financovani-socialnich-sluzeb/metodicka-podpora-a-rozvoj-kvality-socialnich-sluzeb/metodika-pro-poskytovatele-socialnich-sluzeb-v-lk/metodika-pro-poskytovatele-socialnich-sluzeb-2021>.

Ad 6) V letošním roce došlo k navyšování pobytočných lůžek v kraji (vznikly nové kapacity), proto je umísťování klientů do pobytočných zařízení snazší. Tím, že osoba má na základě své svobodné vůle možnost se rozhodnout, ve kterém zařízení by chtěla žít, některá zařízení evidují velký převis žádostí a některá mají zatím volná lůžka. Nejdelší čekací doba (v řádu několika měsíců) je v pobytočných zařízeních zřizovaných krajem a obcemi, v soukromých zařízeních takový převis poptávky o umístění není.